

KEN FOLLETT

CAPĂTUL VEŞNICIEI

**AL TREILEA VOLUM
DIN TRILOGIA SECOLULUI**

Traducere din limba engleză
BOGDAN OLTEANU

Rușii

FAMILIA DVORKIN-PESHKOV

Tanya Dvorkin, jurnalistă
Dimka Dvorkin, asistent la Kremlin, fratele geamăn al Tanyei
Nina, iubita lui Dimka
Anya Dvorkin, mama lor
Grigori Peshkov, bunicul lor
Katerina Peshkov, bunica lor
Vladimir, numit întotdeauna Volodea, unchiul lor
Zoya, soția lui Volodea

ALȚII

Daniil Antonov, redactor la departamentul de știri speciale al TASS
Piotr Oplotkin, redactor-șef la departamentul de știri speciale
Vasili Yenkov, disident
Natalya Smotrov, oficial în Ministerul de Externe
Nik Smotrov, soțul Natalyei
Evgheni Filipov, asistentul ministrului apărării, Rodion Malinovski
Vera Pletner, secretara lui Dimka
Valentin, prietenul lui Dimka
Mareșalul Mihail Pushnay

PERSONAJE ISTORICE REALE

Nikita Sergheevici Hrușciov, prim-secretar al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice
Andrei Gromîco, ministru de externe sub Hrușciov
Rodion Malinovski, ministru al apărării sub Hrușciov
Alexei Kosighin, președinte al Consiliului de Miniștri
Leonid Brejnev, succesorul lui Hrușciov
Iuri Andropov, succesorul lui Brejnev
Konstantin Cernenko, succesorul lui Andropov
Mihail Gorbaciov, succesorul lui Cernenko

Alte națiuni

Paz Oliva, general cubanez
Frederik Bíró, politician maghiar
Enok Andersen, contabil danez

PRIMA PARTE

ZIDUL
1961

Capitolul 1

Rebecca Hoffmann fu chemată la sediul poliției secrete într-o zi ploioasă de luni din 1961.

Dimineața începuse cât se poate de obișnuit. Soțul ei o dusese la serviciu cu Trabantul său arămiu. Străzile vechi și cochete din centrul Berlinului încă mai păstra urmele bombardamentului din vremea războiului, cu excepția locurilor în care clădiri noi de beton se înălțau ca niște dinți falși și neasortați. Hans se gândeau la serviciul propriu în timp ce conducea.

– Instanțele servesc judecătorii, avocații, poliția, guvernul – pe toți, numai pe victimele infracțiunilor nu, spunea el. Te aștepți la aşa ceva în cazul țărilor occidentale capitaliste, dar în comunism, instanțele ar trebui să fie în slujba poporului. Colegii mei nu par să realizeze asta.

Hans lucra la Ministerul Justiției.

– Suntem căsătoriți de aproape un an, te cunosc de doi ani și încă nu îți-am întâlnit vreun coleg, remarcă Rebecca.

– Te-ar plăcisi, replică el imediat. Sunt toti avocați.

– Sunt și femei printre ei?

– Nu. Cel puțin, nu în departamentul meu.

Hans lucra în administrație: repartiza judecători, stabilea datele proceselor, se ocupa de buna gospodărire a tribunalelor.

– Chiar și aşa, tot mi-ar face plăcere să-i cunosc.

Hans era un bărbat puternic, care învățase să își înfrâneze pornirile. Rebecca zări în ochii săi o licărire familiară de mânie față de insistențele ei. Și-o controlă printr-un efort de voință.

– O să aranjez ceva, rosti el. Poate ieşim într-o seară cu toții într-un bar.

Hans fusese primul bărbat pe care îl cunoscuse Rebecca și care semăna cu tatăl ei. Era sigur pe el și autoritar, dar o asculta întotdeauna. Avea o slujbă bună – nu erau mulți oameni care să își permită o mașină personală în Germania de Est – și, spre deosebire de oamenii care lucrau pentru guvern, de

obicei comuniști înverșunați, Hans, în mod surprinzător, împărtășea scepticismul politic al Rebeccăi. La fel ca tatăl ei, era înalt, chipeș și bine îmbrăcat. Era bărbatul pe care îl așteptase.

O singură dată se îndoiese de el, pe când o curta. Fuseseră implicați într-un accident minor de mașină. Vina îi aparținuse în întregime celuilalt șofer, care venise de pe o stradă lăturalnică fără să oprească. Asemenea lucruri erau la ordinea zilei, dar Hans se îngrijea la culme. Deși cele două mașini suferiseră avarii minime, el chemase poliția, le arătase legitimația sa de la Ministerul Justiției, asigurându-se că șoferul vinovat este arestat pentru conducere neregulamentară și dus la închisoare.

Mai apoi se scuzase în fața Rebeccăi pentru că își pierduse cumpătul. Pe ea o speriașe atitudinea lui răzbunătoare și fusesese cât pe ce să pună capăt relației. Însă el îi explicase că își ieșise din fire din cauza presiunii de la serviciu, iar ea îl crezuse. Timpul îi dăduse dreptate: el nu mai făcuse niciodată aşa ceva.

După ce ieșiseră împreună un an și se culcaseră împreună în majoritatea weekendurilor vreme de șase luni, Rebecca începuse să se întrebe de ce nu o cerea de soție. Nu mai erau copii: ea avea 28 de ani, iar el 33. Așa că îl ceruse ea de soț. Deși cererea îl luase prin surprindere, el acceptase.

Parcă în fața școlii ei. Era o clădire modernă, bine utilată: comuniștii erau foarte serioși când venea vorba de educație. În fața porților erau vreo cinci-sase băieți mai mari, fumând țigări sub un copac. Ignorându-le privirile, Rebecca îl sărută pe Hans pe buze. Apoi coborâ din mașină.

Băieții o salutară politicos, însă ea simți cum li se scurgeau ochii pofticioși de adolescenți pe silueta ei, în timp ce se strecuță printre băltoacele din curtea școlii.

Rebecca provenea dintr-o familie de politicieni. Bunicul ei fusese membru social-democrat în Reichstag, parlamentul național, înainte de venirea lui Hitler la putere. Mama ei fusese consilier local, tot din partea social-democraților, în scurta perioadă postbelică de democrație a Berlinului de Est. Însă Germania de Est era o dictatură comunistă acum, iar Rebecca nu vedea niciun rost în implicarea în politică. Așa că își canalizase idealismul spre pedagogie, sperând ca noua generație să fie mai puțin dogmatică, mai intelligentă și mai plină de compasiune.

Consultă orarul de urgență de pe panoul din cancelarie. Majoritatea orelor ei fuseseră dublate azi, două grupuri de elevi fiind îngrămădite într-o singură încăpere. Ea preda rusa, dar trebuia să mai țină și ore de engleză. Ea, una, nu vorbea engleză, deși mai prinsese câte ceva de la bunica ei britanică, Maud, rămasă la fel de tenace și la cei 70 de ani ai săi.

Era a doua oară când Rebeccăi i se cerea să țină ore de engleză, așa că începu să se gândească la un text. Prima dată folosise o broșură concepută pentru soldații americanii, în care erau instruiți cum să se poarte cu germanii: elevilor li se păruse hilară și învățaseră multe cu ocazia aceea. Poate că astăzi avea să scrie pe tablă versurile unei melodii cunoscute, precum *The Twist* – difuzată întruna la postul de radio al Forțelor Americane –, și să-i pună apoi să le traducă în germană. Nu avea să fie o lecție tocmai convențională, dar mai mult de-atât nu putea face.

Școala suferea de o lipsă acută de cadre didactice, întrucât jumătate emigraseră în Germania de Vest, unde salariile lunare erau cu trei sute de mărci mai mari, iar oamenii erau liberi. Acest lucru se întâmplase în majoritatea școlilor din Germania de Est. Și nu numai cadrele didactice făceau asta. Medicii își puteau dubla venitul dacă se mutau în Vest. Mama Rebeccăi, Carla, era asistentă-șefă într-unul dintre spitalele mari din Berlinul de Est și ajunsese pe culmile disperării din cauza numărului redus de asistente și de medici de care dispuneau. Era aceeași poveste și în industrie, ba chiar și în armată. Era o criză națională.

În timp ce Rebecca scria versurile de la *The Twist* într-un caiet, încercând să-și amintească versul despre „surioara mea“, directorul-adjunct intră în cancelarie. Bernd Held era probabil cel mai bun prieten al Rebeccăi, în afara familiei ei. Era un bărbat zvelt și brunet la vreo 40 de ani, cu o cicatrice palidă pe frunte acolo unde fusesese lovit de o bucătă de șrapnel pe când apăra Culmile Seelow în ultimele zile ale războiului. Preda fizica, dar împărtășea interesul Rebeccăi pentru literatura rusă și serveau prânzul împreună de vreo două ori pe săptămână.

– Ascultați-mă puțin, oameni buni, rosti Bernd. Mă tem că am vești proaste. Anselm ne-a părăsit.

Imediat se iscară murmur de surprindere. Anselm Weber era directorul școlii. Era un comunist loial partidului – așa cum trebuiau să fie toți direcțorii. Dar se părea că atracția prosperității și a libertății din Germania de Vest fusese mai puternică decât principiile sale.

Bernd continuă:

– Îi voi ține eu locul până când va fi desemnat un nou director.

Rebecca și toți ceilalți profesori din școală știau că Bernd ar fi meritat din plin funcția respectivă, dacă s-ar fi ținut cont de aptitudini; însă Bernd nu era nici măcar luat în calcul, fiindcă nu se înscrisese în Partidul Unității Socialiste (SED) – Partidul Comunist, în pofida numelui.

Acesta era și motivul pentru care nici Rebecca nu avea să ajungă vreodată directoare. Anselm o rugase să intre în partid, dar ea nici nu voise să audă. Ar fi fost ca și cum s-ar fi internat într-un azil de nebuni și ar fi pretins că toți pacienții sunt sănătoși la cap.

În timp ce Bernd detalia noile modificări de urgență, Rebecca se întreba când avea să fie numit noul director. Peste un an? Cât avea să mai continue criza aceea? Nimenei nu știa.

Înainte de prima oră, se uită în sertar, dar acesta era gol. Încă nu sosise corespondența. Poate că și poștașul plecase în Germania de Vest.

Scrisoarea care avea să-i dea viața peste cap era încă pe drum.

Își ținu prima oră, analizând poemul rusesc „Călărețul de bronz“ cu un grup mare de adolescenți, de 17–18 ani. Era o lecție pe care o ținea în fiecare an, de când începuse să predea. Ca întotdeauna, își îndrumă elevii spre analiza canonica sovietică, explicându-le că Pușkin rezolva conflictul dintre interesul personal și datoria publică în favoarea celei din urmă.

La prânz își luă sandviiciul, se duse în cabinetul directorului și se așeză în fața biroului lui Bernd. Privi spre raftul cu busturi ieftine de ceramică: Marx, Lenin și liderul comunist est-german Walter Ulbricht. Bernd îi urmări privirea și zâmbi.

– Anselm a fost foarte şiret, rosti el. A pretins atâția ani că este devotat cauzei și acum a zbughit-o.

– Pe tine nu te tentează să pleci? îl întrebă Rebecca pe Bernd. Ești divorțat, nu ai copii, nu te ține nimic aici.

El se uită împrejur, parcă întrebându-se dacă îl asculta cineva; apoi ridică din umeri.

– M-am gândit și eu la asta – dar cine nu s-a gândit? zise el. Dar tu? Oricum, tatăl tău lucrază în Berlinul de Vest, nu-i aşa?

– Da. Are o fabrică de televizoare. Însă mama este hotărâtă să rămână în Est. Ea spune că trebuie să ne rezolvăm problemele, nu să fugim de ele.

– Am cunoscut-o. E o tigroaică!

– Într-adevăr. Iar casa în care locuim a rămas în familia ei de generații întregi.

– Și soțul tău?

– El este devotat slujbei sale.

– Deci nu trebuie să-mi fac griji că te-aș putea pierde. Mă bucur.

Rebecca zise:

– Bernd...

Apoi ezită.

– Hai, spune ce-aï de spus.

– Pot să-ți pun o întrebare personală?

– Sigur.

– Îți-ai părăsit soția fiindcă te însela.

Bernd se crispă, dar răspunse:

– Așa este.

– Cum ai aflat?

Bernd tresări, ars de amintirea neplăcută.

– Te deranjează că te întreb? rosti Rebecca neliniștită. Este o întrebare prea personală?

– Nu mă deranjează să îți spun *ție*, zise el. Am confruntat-o, iar ea a recunoscut.

– Dar ce te-a făcut să intri la bănuieri?

– Tot felul de lucruri mărunte...

Rebecca îl întrerupse:

– Sună telefonul, ridică receptorul, urmează câteva secunde de tăcere, apoi persoana de la celălalt capăt al firului încide.

El încuviință.

Ea continuă:

– Celălalt rupe un biletel, aruncă bucătile de hârtie în vasul de toaletă și apoi trage apa. În weekend este chemat la ședințe neanunțate. Seară își petrece câte două ore scriind ceva ce nu vrea să-ți arate.

– O, Doamne! exclamă Bernd întristat. Vorbești de Hans.

– Are o amantă, nu-i aşa?

Își lăsă jos sandviiciul: nu mai avea poftă de mâncare.

– Spune-mi sincer ce crezi, spuse apoi.

– Îmi pare foarte rău.

Bernd o sărutase o dată, cu patru luni în urmă, în ultima zi din primul trimestru. Își luau rămas-bun, urându-și „Crăciun fericit“, iar el o prinseșe ușor de braț, își aplecase capul și o sărutase pe buze. Ea îi ceruse să nu mai facă asta niciodată, spunându-i, totodată, că ar fi vrut să rămână prieteni în continuare; când se întorsese la școală, în ianuarie, se purtaseră amândoi de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic. Ba chiar el îi zisese, după câteva săptămâni, că ieșise în oraș cu o văduvă de vîrstă lui.

Rebecca nu voia să îi dea speranțe false, dar Bernd era singura persoană cu care putea vorbi, în afara de familia ei, și nu voia să îi îngrijoreze și pe ei – cel puțin, nu încă.

– Eram atât de sigură că Hans mă iubește... rosti ea, iar lacrimile îi umplură ochii. Eu chiar îl iubesc.

– Poate că te iubește, totuși. Unii bărbații, pur și simplu, nu pot rezista ispitei.

Rebecca nu știa dacă Hans era satisfăcut de viața lor sexuală. Nu se plângea niciodată, însă făcea dragoste doar o dată pe săptămână, ceea ce ar fi putut fi cam puțin pentru niște tineri căsătoriți.

– Tot ce-mi doresc e să am și eu o familie ca a mamei mele, în care toată lumea este iubită, sprijinită și protejată, zise ea. Credeam că pot avea asta cu Hans.

– Poate că nu-i totul pierdut, replică Bernd. O aventură amoroasă nu înseamnă neapărat sfârșitul căsniciei.

– Chiar din primul an?

– Sună rău, recunosc.

– Ce ar trebui să fac?

– Trebuie să vorbești cu el. Indiferent dacă recunoaște sau nu, măcar o să știe că ai aflat.

– Și apoi, ce fac?

– Tu ce vrei? Ai divorța de el?

Ea clătină din cap.

– Nu l-aș părăsi. Căsătoria este o promisiune. Nu poți să o respecți doar când îți convine, ci și atunci când inima te îndeamnă să n-o faci. Astă înseamnă.

– Eu am procedat exact invers. Probabil că mă dezaprobi.

– Nu te judec. Eu nu judec oamenii, în general. Vorbesc doar despre mine. Îmi iubesc soțul și vreau să-mi fie credincios.

Bernd surâse admirativ, dar cu tristețe.

– Sper să îți se îndeplinească dorința.

– Ești un prieten de nădejde.

Se auzi clopoțelul, anunțând prima oră a după-amiezii. Rebecca se ridică și își împătușă sandviiciul la loc în hârtie. Nu avea de gând să-l mănânce, nici acum, nici mai târziu, însă nu concepea să arunce mâncarea la gunoi, la fel ca toți oamenii trecuți prin război. Se șterse la ochi cu batista.

– Îți mulțumesc că m-ai ascultat, roști ea.

– Nu îți-am adus prea mare alinare.

– Ba da, zise ea, apoi ieși.

În timp ce se apropia de sala de clasă pentru ora de engleză, își dădu seama că nu tradusese versurile de la *The Twist*. Însă era profesoară de multă vreme și știa să improvizeze.

– Cine a auzit de melodia *The Twist*? întrebă ea când intră pe ușă.

Auziseră cu toții.

Se duse la tablă și luă o cretă.

– Care sunt versurile?

Începură să strige cu toții, în gura mare.

Ea scrise pe tablă: „Come on baby, let's do the Twist“. Apoi zise:

– Cum se traduce asta în germană?

Uită pentru o vreme de necazurile ei.

Găsi scrisoarea în sertar în pauza de la jumătatea după-amiezii. O luă cu ea în cancelarie, pregătindu-și o ceașcă de ness înainte de a o deschide. Când o citi, scăpă ceașca din mâna.

Era o singură coală, cu antetul Ministerului Securității Statului. Acesta era numele oficial al poliției secrete: numele neoficial era Stasi. Scrisoarea era semnată de un anume sergent Scholz, care ii ordona să se prezinte la sediul instituției pentru interogatoriul.

Rebecca șterse cu mopul băutura vârsată pe jos, se scuză în fața colegilor, pretinzând că nu se întâmplase nimic, apoi se duse la toaletă și se încuie într-o cabină. Trebuia să se gândească înainte de a mărturisi cuiva.

Toată lumea din Germania de Est știa de aceste scrisori și toată lumea se temea să primească una. Însemna că gresise cu ceva – poate cu ceva mărunț, dar care atrăsesese atenția celor care supravegheau totul. Știa, din ce spunea lumea, că nu avea rost să îți susții nevinovăția. Poliția considera că trebuie să fie vinovată de ceva, altfel de ce ar fi interogat-o? Dacă ar fi sugerat posibilitatea unei erori, le-ar fi pus la îndoială competența, iar asta era o altă infracțiune.

Citind mai atent, observă că era programată la ora cinci în acea după-amiază.

Oare ce făcuse? Familia ei era cât se poate de suspectă, desigur. Tatăl său, Werner, era un capitalist, cu o fabrică de care guvernul est-german nu se putea atinge fiindcă se afla în Berlinul de Vest. Mama ei, Carla, era o social-democrată cunoscută. Bunica ei, Maud, era sora unui conte englez.

Totuși, autoritățile nu îi mai deranjaseră familia de vreo doi ani, iar Rebecca crezuse că prin căsătoria ei cu un funcționar din Ministerul Justiției dobândise o oarecare respectabilitate. Era limpede că se înșelase.

Oare săvârșise vreo infracțiune? Deținea un exemplar din alegoria anticomunistă *Ferma animalelor*, scrisă de George Orwell și interzisă în RDG. Fratele ei mai mic, Walli, care avea 15 ani, cânta la chitară și interpreta cântece americane de protest, precum *This Land is Your Land*. Rebecca se mai ducea din când în când în Berlinul de Vest, ca să vadă expozițiile lui de pictură abstractă. Când venea vorba de artă, comuniștii erau conservatori ca niște doamne respectabile din epoca victoriană.

Se uită în oglindă în timp ce se spăla pe mâini. Nu arăta speriată. Avea nasul drept, bărbia puternică și privirea intensă. Părul său negru și dezordonat era strâns la spate. Era înaltă și sculpturală, iar unii oameni o considerau intimidantă. Nu se temea deloc să dea ochii cu o clasă plină de puști teribilisiți de 18 ani, reducându-i la tăcere cu un singur cuvânt.

Însă chiar era speriată. Cel mai mult o încăpățântă faptul că Stasi putea face orice. Nu existau limitări reale în ceea ce-i privea: până și reclamarea vreunui abuz de-al lor era o infracțiune în sine. Iar asta îi reamintea de Armata Roșie la sfârșitul războiului. Soldații sovietici avuseseră liber la jefuit, la viol și la crimă în Germania, folosindu-și această libertate într-o orgie de o barbarie inimagineabilă.

Ultima lecție pe care o ținu Rebecca în ziua aceea fu cea despre formarea diatezei pasive în gramatica rusă, dovedindu-se un adeverat fiasco, de departe cea mai proastă lecție pe care o predase vreodată, de când intrase în învățământ. Elevii observară probabil că se întâmplase ceva, așa că îi ușura-seră sarcina, oferindu-i chiar și sugestii utile ori de câte ori nu-și mai găsea cuvintele. Izbuti să ducă ora la bun sfârșit cu ajutorul lor.

La încheierea cursurilor, Bernd intră într-o ședință în biroul directorului cu oficiali de la Ministerul Educației, discutând probabil variantele de a ține școala deschisă cu numai jumătate din personal. Rebecca nu voia să se prezinte la sediul Stasi fără să spună nimănui, în eventualitatea în care decideau să o rețină acolo, așa că îi lăsă un bilet în care îl informa despre scrisoarea primită.

Apoi luă un autobuz care o purtă pe străzile jilave până pe Normannen Strasse, în suburbia Lichtenberg.

Sediul Stasi de acolo se afla într-o clădire de birouri nouă și urâtă. Aceasta nu era finisată – în parcăre se vedea buldozere, iar la unul dintre capete erau încă schele. Arăta mohorâtă în ploaie și nu ar fi părut prea voioasă nici dacă ar fi fost însorit afară.

Intră pe ușă, întrebându-se dacă avea să mai iasă de acolo vreodată.

Traversă vasta curte interioară, își prezintă scrisoarea la recepție și fu escortată la etaj cu un lift. Spaima ei crescu odată cu ascensiunea. Ieși într-un coridor vopsit într-o nuanță de galben-muștar ce i se părea de coșmar. Fu condusă într-o cămăruță săracăcioasă, cu o masă din plastic și două scaune incomode din metal. În cameră plutea un miros înțepător de vopsea. Însoțitorul ei o lăsă acolo și plecă.

Rămase singură vreo cinci minute, tremurând. Acum își dorea să fi fumat: poate că s-ar mai fi calmat. Se străduia din răsputeri să nu izbucnească în plâns.

Apoi intră sergentul Scholz. Era puțin mai Tânăr decât Rebecca – avea cam 25 de ani, estimă ea. Venise cu un dosar subțire. Se aşeză, își drese glasul, deschise dosarul și se încruntă. Rebecca se gândi că încerca să-și dea importanță și se întrebă dacă nu cumva acesta era primul lui interogatoriu.

– Sunteți profesoară la Școala Gimnazială Politehnică „Friedrich Engels“, rosti el.

– Întocmai.

– Unde locuiți?

Ea îi răspunse, deși întrebarea o nedumerea. Oare poliția secretă nu îi știa adresa? Așa s-ar fi explicat de ce scrisoarea îi fusese expediată pe adresa școlii, și nu a domiciliului ei.

Îi spuse apoi numele și vîrstele părinților și ale bunicilor ei.

– Aha, mă mințit! exclamă Scholz pe un ton triumfător. Spuneți că mama dumneavoastră are 39 de ani și dumneavoastră aveți 29. Cum ar fi putut să vă nască la 10 ani?

– Sunt adoptată, replică Rebecca, ușurată că putea oferi o explicație nevinovată. Părinții mei biologici au fost uciși la sfârșitul războiului, când casa noastră a fost nimerită în plin de o bombă.

Avea 13 ani pe atunci. Obuzele Armatei Roșii cădeau pretutindeni, orașul era în ruine și ea era singură, năucită și îngrozită. Fiind o adolescentă ceva mai durdulie, le atrăsesese atenția unor soldați ruși, care își puseseră în cap să o violeze. Fusese salvată de Carla, care se oferise să-i ia locul. Totuși, înfricoșătoarea experiență o făcuse pe Rebecca să fie ezitantă și agitată în privința sexului. Dacă Hans era cumva nesatisfăcut, era convinsă că vina îi aparținea numai ei.

Se înfioră și încercă să-și alunge amintirea neplăcută din minte.

– Carla Franck m-a salvat de...

Rebecca se opri la timp.

Comuniștii negau că soldații Armatei Roșii comiseră violuri, chiar dacă toate femeile care trăiseră anul 1945 în Germania de Est știau oribilul adevăr.

– Carla m-a salvat, rosti ea, sărind peste detaliile controversate. Mai apoi, ea și Werner m-au adoptat în mod legal.

Scholz își nota totul. Nu puteau fi prea multe în acel dosar, se gândi Rebecca. Dar ceva... ceva tot exista. Dacă știa atât de puține despre familia ei, ce anume îi atrăsesese interesul?

– Sunteți profesoară de engleză, zise el.

– Nu. Sunt profesoară de rusă.

– Iar mințiti.

– Nu mint și nu am mințit nici înainte, rosti ea pe un ton arăgoas.

Fu surprinsă de modul provocator în care i se adresa. Nu mai era atât de însăjumătă. Poate că era nesăbuit din partea ei. *Chiar dacă este Tânăr și neexperimentat, tot are puterea de a-mi distrugă viața*, își reaminti ea.

– Sunt licențiată în limba și literatura rusă, continuă ea, încercând să schitzeze un surâs amabil. Sunt șefa catedrei de rusă de la școala mea. Însă jumătate dintre profesorii noștri au plecat în Vest și trebuie să improvizăm. Așa că am ținut două ore de engleză în ultima săptămână.

– Deci am avut dreptate! și în lecțiile pe care le țineți otrăviți mințile copiilor cu propagandă americană.

– O, dracă! gemu ea. E vorba de broșura pentru soldații americanii, nu?

El citi de pe o coală cu notițe:

– Iată ce se zice aici: „Nu uitați că în Germania de Est nu există libertate de exprimare“. Vreți să spuneți că asta nu-i propagandă americană?

– Le-am explicat elevilor că americanii au un concept de libertate naiv, premarxist, se apără ea. Presupun că informatorul dumneavoastră a uitat să menționeze asta.

Se întrebă cine era turnătorul. Probabil vreun elev sau poate vreun părinte care aflase de lecția respectivă. Stasi avea mai mulți spioni decât naziștii.

– Iată ce mai scrie aici: „Când vă aflați în Berlinul de Est, nu cereți îndrumare de la polițiști. Spre deosebire de polițiștii americanii, ei nu sunt puși acolo ca să vă ajute“. Ce mai aveți de spus acum?

– Și nu este adevărat? pufni Rebecca. Când erați adolescent, ați rugat vreodată un Vopo să vă spună cum se ajunge la o stație de metrou?

Vopo venea de la Volkspolizei, adică miliția est-germană.

– Nu puteți găsi ceva mai potrivit de predat copiilor?

– Ce-ar fi să veniți dumneavoastră la școala noastră și să țineți o lecție de engleză?

– Nu vorbesc engleză!

– Nici eu! se rățoi Rebecca.

Regretă imediat că ridicase tonul. Însă Scholz nu se supărăse. Ba chiar părea ușor laș. Era neexperimentat, categoric. Dar nu trebuia să fie imprudentă.

– Nici eu, repetă ea pe un ton mai calm. Așa că improvizez din mers, folosind orice materiale în limba engleză care îmi cad în mâna.

Sosise momentul să simuleze o atitudine ceva mai umilă, se gândi ea.

– Evident, am comis o greșală și îmi pare foarte rău, domnule sergent.

– Păreți o femeie inteligentă, spuse el.

Ea își miși ochii. Era vreo capcană?

– Mulțumesc pentru compliment, rosti ea pe un ton neutru.

– Avem nevoie de oameni inteligenți, în special de femei.

Rebecca întrebă uluită:

– Pentru ce?

– Ca să stea cu ochii în patru, să vadă ce se întâmplă în jur și să ne anunțe în caz de nereguli.

Rebecca rămase cu gura căscată. După o clipă întrebă, nevenindu-i a crede:

– Îmi cereți să fiu informatoare pentru Stasi?

– Este o sarcină importantă, în serviciul publicului, rosti el. Si de-a dreptul vitală în școli, unde sunt formate caracterele tinerilor.

– Înțeleg.

Rebecca înțelegea, de fapt, că acest Tânăr subofițer din poliția secretă făcuse o gafă. O verificase doar la locul de muncă, fără să știe nimic despre celebra ei familie. Dacă Scholz ar fi scotocit prin trecutul Rebeccăi, nu ar fi abordat-o în ruptul capului.

Nu era greu să-și închipui cum se petrecuse una ca asta. „Hoffmann“ era unul dintre cele mai comune nume de familie, iar „Rebecca“ nu era deloc neobișnuit. Un începător putea face cu ușurință greșeala de a investiga o Rebeccă Hoffmann complet nepotrivită.

El continuă:

– Însă oamenii care îndeplinesc această sarcină trebuie să fie cât se poate de cinstiți și demni de încredere.

Paradoxul era atât de mare, încât fu cât pe ce să pufnească în râs.

– Cinstiți și demni de încredere? repetă ea. Ca să-ți spionezi prietenii?

– Categoric, zise el, părând să nu fi detectat ironia. Există și avantaje, continuă coborându-și glasul. Ați deveni una dintre noi.

– Nu știu ce să zic.

– Nu trebuie să vă decideți acum. Duceți-vă acasă și gândiți-vă bine. Dar nu vorbiți cu nimeni despre asta. Trebuie să rămână secret, evident.

– Evident.

Începea să se simtă mai ușurată. Scholz avea să descopere în curând că ea nu era persoana potrivită pentru scopurile lui și avea să-și retragă propunerea. Însă ajuns în acel punct, nu avea să mai poată susține că ea era propagandistă pentru imperialismul capitalist. Poate că avea să scape basma curată din toată tăărășenia asta.

Scholz se ridică, iar Rebecca îi urmă exemplul. Oare chiar era cu puțință ca vizita ei la sediul Stasi să se încheie atât de bine? Părea prea frumos ca să fie adevărat.